

ΠΟ ΕΜΔΥΔΑΣ - ΕΜΔΥΔΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

**Υπηρεσίες Δόμησης:
15 χρόνια Λειτουργίας στους Δήμους
Πολιτικές, Εφαρμογή και Αποτίμηση**

**Δρ. ΤΑΝΙΑ ΒΕΖΥΡΙΑΝΝΙΔΟΥ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ**

15 ΜΑΙΟΥ 2025

Οργάνωση των διοικητικών δομών με αρμοδιότητες Χωρικού Σχεδιασμού στην Ελλάδα προ «Καλλικράτη»

Τα τελευταία 30 χρόνια σημαντικές διοικητικές μεταρρυθμίσεις που αφορούν στην αποκεντρωμένη διοίκηση και στην τοπική αυτοδιοίκηση με σημαντικές εδαφικές αναδιαρθρώσεις. **Βασικοί Νόμοι:**

α) ο **N.2218/94**, που μαζί με τον **N.2240/94**, θεσμοθέτησαν την **Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση**.

Τα πολεοδομικά γραφεία λειτούργησαν με το υφιστάμενο στελεχιακό δυναμικό των πρώην κρατικών Νομαρχιών που μετατάχθηκε υποχρεωτικά σε αυτές και εξαρτιόταν από τους αιρετούς Νομάρχες.

β) ο **N.2503/97** που αφορούσε την **Περιφερειακή Αποκέντρωση**

13 κρατικές Περιφέρειες με 13 Διευθύνσεις Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού με σημαντικό όγκο διαχειριστικών και εκτελεστικών αρμοδιοτήτων του κράτους.

Η οργάνωση των διοικητικών δομών με αρμοδιότητες Χωρικού Σχεδιασμού στην Ελλάδα προ «Καλλικράτη»

γ) ο Ν.2539/97 πρόγραμμα «Καποδίστριας» - αφορούσε την ανασυγκρότηση της Α' βάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Συνένωση των **5755 δήμων και κοινοτήτων** της χώρας σε νέους διευρυμένους **1034 δήμους και κοινότητες**.

Στους Δήμους δεν προβλέφθηκε υποχρεωτική δημιουργία πολεοδομικών υπηρεσιών, ωστόσο κάποιοι Δήμοι δημιούργησαν πολεοδομικές υπηρεσίες και ταυτόχρονα ενισχύθηκαν με προσλήψεις μηχανικών όλων των ειδικοτήτων για την εύρυθμη λειτουργία του θεσμού.

Π.χ. Ο Δήμος Ξάνθης είχε υπηρεσία και σε επίπεδο Νομού και σε επίπεδο Δήμου.

Η οργάνωση των διοικητικών δομών με αρμοδιότητες Χωρικού Σχεδιασμού στην Ελλάδα με τη μεταρρύθμιση «Καλλικράτης»

Ο Ν.3852/10 - «Καλλικράτης» - ήταν από τους πρώτους νόμους που θεσμοθετήθηκαν μετά την είσοδο της χώρας στην οικονομική ύφεση και αποτέλεσε τη δεύτερη μεγάλη διοικητική και χωρική αναδιάρθρωση στην μεταπολιτευτική Ελλάδα.

α) 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, που αντικατέστησαν τις 13 κρατικές Περιφέρειες, και απέκτησαν τις αρμοδιότητες που από το Σύνταγμα επιβάλλεται να παραμείνουν στο Κράτος,

β) 13 Αιρετές Περιφέρειες στις οποίες μεταφέρθηκε μέρος των αρμοδιοτήτων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (ΝΑ) που καταργήθηκαν και

γ) 325 Δήμοι οι οποίοι προέκυψαν από τη συνένωση των 1.034 Καποδιστριακών Δήμων και ανέλαβαν ορισμένες αρμοδιότητες των ΝΑ.

Συνέργεια Διοικητικών Δομών (Καλλικράτης) και Χωρικών Αρμοδιοτήτων

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΠΥΡΑΜΙΔΑ Ν.3852/2010

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

ΔΙΠΕΧΩΣΧ
Αποκεντρωμένων
Διοικήσεων: 7

ΔΙΠΕΧΩΣΧ
Περιφερειών: 13

ΥΔΟΜ Δήμων : 325
(το 2025 μόλις 179)

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ

ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΙΚΟΣ -
επίλυση προβλημάτων -
υποκείμενου σχεδιασμού

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΧΕΔΙΩΝ
& ΚΑΝΟΝΩΝ

Διοικητικό Σύστημα – Πρόγραμμα «Καλλικράτης»

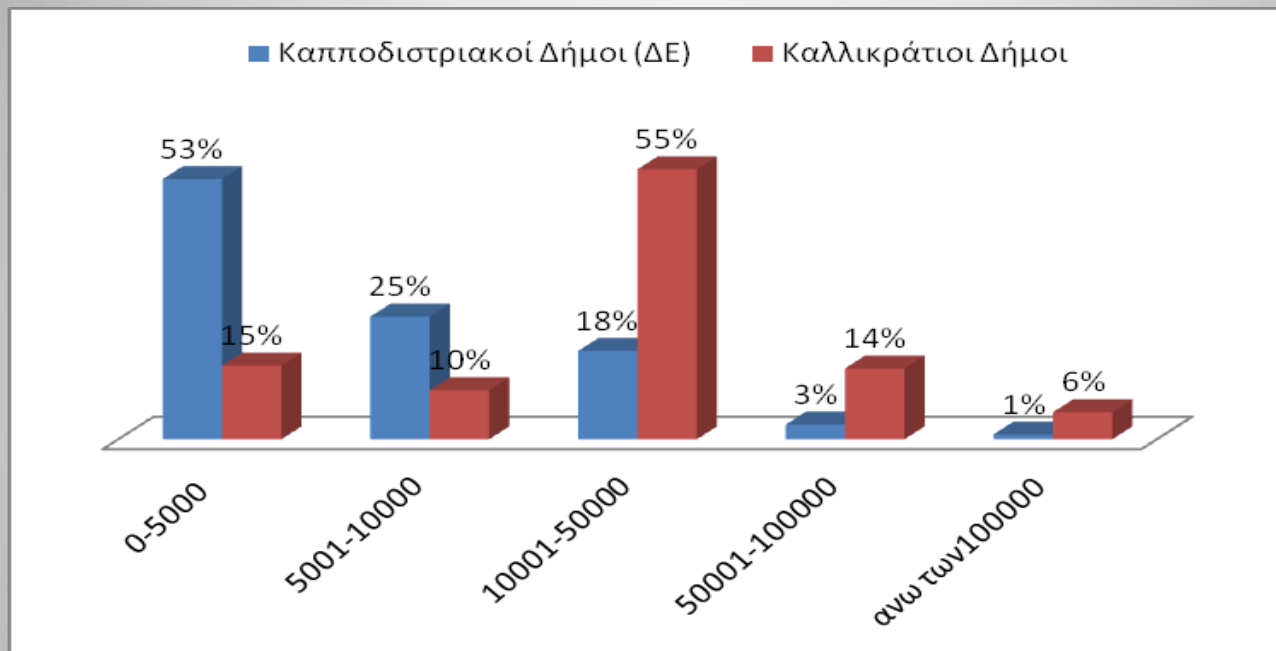
- ❑ Η βασική καινοτομία του προγράμματος ήταν η μεταβίβαση σημαντικών αρμοδιοτήτων από την κεντρική διοίκηση προς τους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, δημιουργώντας συνθήκες σχεδιασμού κι εφαρμογής περιφερειακής πολιτικής από κάτω προς τα πάνω (bottom - up).
- ❑ Στην πράξη απέτυχε διότι η κεντρική διοίκηση εξακολουθεί να διατηρεί κύριο ρυθμιστικό και συντονιστικό ρόλο με αυστηρή από πάνω προς τα κάτω (top - down) ιεραρχία εξουσιών και αρμοδιοτήτων
- ❑ Το βασικό μειονέκτημα συνίσταται στο ότι δεν έγινε κυρίως με χωροταξικά και διοικητικά κριτήρια.
- ❑ Σημαντικό μειονέκτημα ήταν η αδυναμία διάθεσης πόρων από το κεντρικό κράτος στους Δήμους και η συνακόλουθη αδυναμία προσλήψεων καταρτισμένων στελεχών για την υλοποίηση της μεταρρύθμισης.
- ❑ Πρωτίστως όμως, η οικονομική κρίση αναχαίτισε την αποτελεσματικότητα της μεταρρύθμισης.

Πρόγραμμα «Καλλικράτης» σε επίπεδο Α' βάθμιων ΟΤΑ

Χαρακτηριστικά

1. Πληθυσμιακό μέγεθος

Κατανομή Δήμων ανά πληθυσμιακή τάξη (πραγματικός πληθυσμός, 2011)

Ο φαινομενικά αυξημένος πληθυσμός των νέων Δήμων δεν επηρεάζει τον χωρικό χαρακτήρα των νέων διευρυμένων εδαφικών ενοτήτων, που παραμένει **αγροτικός**.

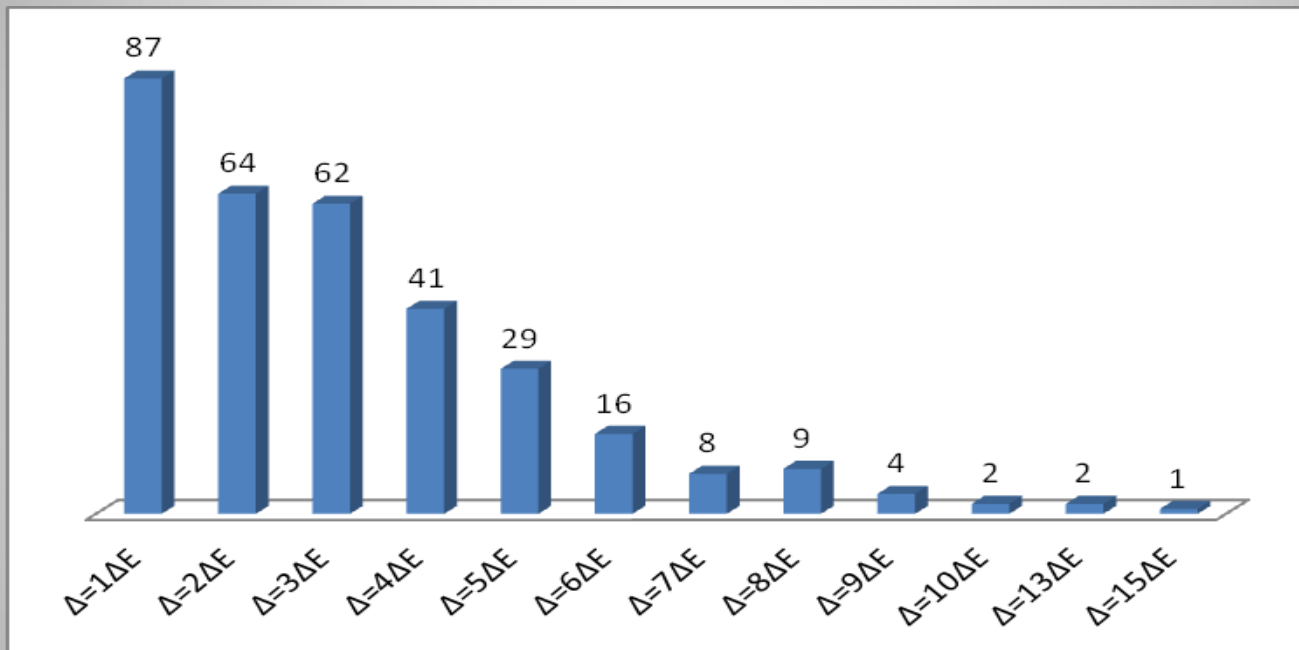
Το κριτήριο του πληθυσμιακού μεγέθους των νέων Δήμων (να μην υπάρχει δήμος με πληθυσμό κάτω των 25.000 κατοίκων στα ΠΣ Αθήνας και Θεσσαλονίκης ή 10.000 για την υπόλοιπη χώρα) αποτελεί τον κρίσιμο δείκτη του ανορθολογισμού του προγράμματος που επηρεάζει ουσιαστικά τον αριθμό των Δημ.Ενοτήτων ανά Δήμο, την έκταση, τον αριθμό των οικισμών και την πορεία εκπόνησης του τοπικού χωρικού σχεδιασμού.

Πρόγραμμα «Καλλικράτης» σε επίπεδο Α' βάθμιων ΟΤΑ

Χαρακτηριστικά

2. Αριθμός Δημοτικών Ενοτήτων (ΔΕ) ανά Δήμο (Δ)

Κατανομή ΔΕ ανά Δήμο σε επίπεδο χώρας

Η κατανομή των ΔΕ ανά Δήμο και ανά Περιφέρεια χαρακτηρίζεται ως **ανισομερής**.

Οι Δήμοι με 1ΔΕ είναι 87 (27%), εκ των οποίων οι 53 είναι νησιά (61%) και οι 34 (39%) ανήκουν στην ηπειρωτική χώρα. Από αυτούς οι 36 (41%) είναι Δήμοι της Περιφέρειας Αττικής, 26 (30%) είναι Δήμοι της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, άλλοι 19 (22%) είναι νησιά, και 6 (7%) ανήκουν στην ηπειρωτική χώρα εκτός Αττικής.

Πρόγραμμα «Καλλικράτης» σε επίπεδο Α' βάθμιων ΟΤΑ

3. Έκταση – Δημοτικές Ενότητες

	ΔΗΜΟΣ	ΕΚΤΑΣΗ Τ.ΧΙΛ.	ΑΡΙΘΜ. ΔΕ ΑΝΑ Δ	ΔΗΜΟΣ	ΕΚΤΑΣΗ Τ.ΧΙΛ.	ΑΡΙΘΜ.ΔΕ ΑΝΑ Δ
1	ΑΓ.ΒΑΡΒΑΡΑΣ	2,4	1ΔΕ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	1859	13ΔΕ
2	ΔΑΦΝΗΣ-ΥΜΗΤΤΟΥ	3,5	2ΔΕ	ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	1658	8ΔΕ
3	ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ	3,7	1ΔΕ	ΛΕΣΒΟΥ	1633	13ΔΕ
4	ΒΡΙΛΗΣΙΩΝ	3,9	1ΔΕ	ΚΙΛΚΙΣ	1600	7ΔΕ
5	ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	4,0	1ΔΕ	ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	1565	9ΔΕ
6	ΛΥΚΟΒΡΥΣΗΣ-ΠΕΥΚΗΣ	4,1	2ΔΕ	ΤΡΙΠΟΛΗΣ	1475	8ΔΕ
7	ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ	4,3	1ΔΕ	ΡΟΔΟΥ	1400	10ΔΕ
8	ΜΟΣΧΑΤΟΥ-ΤΑΥΡΟΥ	4,5	2ΔΕ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	1325	3ΔΕ
9	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	4,6	1ΔΕ	ΑΓΡΙΝΙΟΥ	1230	10ΔΕ
10	ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ	4,6	1ΔΕ	ΛΑΓΚΑΔΑ	1220	7ΔΕ
11	ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	4,8	1ΔΕ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	1217	3ΔΕ
12	ΑΓ.ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	5,0	1ΔΕ	ΣΠΑΡΤΗΣ	1180	7ΔΕ
13	ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ	5,5	1ΔΕ	ΔΕΛΦΩΝ	1120	8ΔΕ
14	ΑΛΙΜΟΥ	5,9	1ΔΕ	ΣΙΝΤΙΚΗΣ	1100	6ΔΕ
15	ΦΙΛΟΘΕΗΣ-ΨΥΧΙΚΟΥ	6,1	3ΔΕ	ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ	1091	3ΔΕ
16	ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	6,4	1ΔΕ	ΚΟΖΑΝΗΣ	1070	5ΔΕ
17	ΑΙΓΑΛΑΙΩ	6,5	1ΔΕ	ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	1058	4ΔΕ
18	ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ	6,8	1ΔΕ	ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ	1050	8ΔΕ
19	ΠΑΠΑΓΟΥ-ΧΟΛΑΡΓΟΥ	7,3	2ΔΕ	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	1029	2ΔΕ
20	ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ	7,8	1ΔΕ	ΑΡΓΟΥΣ-ΜΥΚΗΝΩΝ	1002	4ΔΕ

Πρόγραμμα «Καλλικράτης» σε επίπεδο Α΄ βάθμιων ΟΤΑ

Οι Δήμοι με έκταση > 300 τετ.χλμ. (185 Δήμοι), εμφανίζουν :
μεγάλες εδαφικές καλύψεις (από 300 ως 1.859 τετ.χλμ.)

Δήμος Παρανεστίου

2 ΔΕ - 1.038 Km²,
3.900 κάτοικοι,
39 οικισμοί (όλοι <2000κατοίκους)

Δήμος Σουφλίου

3 ΔΕ - 1.326 Km²,
15.000 κάτοικοι,
32 Οικισμοί (3>2000κατοίκους)

Υπηρεσίες Δόμησης (ΥΔΟΜ) στους Δήμους

- ❖ **N.3852/10:** Βασική επιδίωξη του νόμου ήταν η μεταβίβαση των πολεοδομικών αρμοδιοτήτων των πρώην Πολεοδομικών Υπηρεσιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων στους Δήμους και η δημιουργία των Υπηρεσιών Δόμησης (ΥΔΟΜ) (**άρθρο 94**), με αντικείμενο την έκδοση των οικοδομικών αδειών, τον έλεγχο και την επιβολή προστίμων σε αυθαίρετες κατασκευές, τον έλεγχο και την εφαρμογή πολεοδομικών σχεδίων, τη σύνταξη Πράξεων Εφαρμογής του Ν. 1337/1983 (Συνολική Π.Ε., Μεμονωμένη Π.Ε., Διορθωτική Π.Ε.), συμπεριλαμβανομένων και όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών κ.ά.

Ωστόσο ο Ν.3852/10 δεν είχε προβλέψει τη σύσταση ΥΔΟΜ και την οργανωτική δομή τους ως αυτοτελών υπηρεσιών, στους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας των νέων Δήμων (άρθρο 97 «Υπηρεσιακές μονάδες δήμων»).

Οργάνωση ΥΔΟΜ μετά τον «Καλλικράτη» μεταρρυθμίσεις

❖ N.4555/18 «Κλεισθένης 1»:

Προβλέπεται η σύσταση ΥΔΟΜ ως αυτοτελών διοικητικών μονάδων ανεξάρτητων των Τεχνικών Υπηρεσιών χωρίς ωστόσο να υλοποιηθεί έως σήμερα.

❖ N.4674/20:

Αναβάλλεται η σύσταση ΥΔΟΜ ως αυτοτελών διοικητικών μονάδων έως 31.12.2023 και κάθε Δήμος θα μπορεί να αντλεί τους συνεργάτες που απαιτούνται για την υποστήριξη των ΥΔΟΜ και των Τεχνικών Υπηρεσιών του, μέσω ενός ηλεκτρονικού μητρώου Μηχανικών με μέριμνα της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης ΑΕ (ΕΕΤΑΑ ΑΕ).

❖ N.4700/20 (άρθ. 376)

Κάθε δήμος θα έπρεπε να συστήσει και να λειτουργήσει υποχρεωτικά ΥΔΟΜ, σε επίπεδο Τμήματος από 1-11-2020, ή να υπογράψει προγραμματική σύμβαση με τον δήμο από τον οποίο εξυπηρετείται σήμερα. Οι διατάξεις αυτές και πάλι δεν υλοποιήθηκαν.

Οργάνωση ΥΔΟΜ μετά τον «Καλλικράτη» μεταρρυθμίσεις

❖ **N.4735/20** (άρθ. 43)

Προβλέπεται η υποχρεωτική σύσταση ΥΔΟΜ σε επίπεδο Τμήματος, στους Δήμους όπου δεν υφίστανται ΥΔΟΜ με την κατ' ελάχιστη στελέχωσή τους.

❖ **N.4495/17** (άρθρο 2 παρ.3) Παράλληλα με τη σύσταση των ΥΔΟΜ, έχει προβλεφθεί η σύσταση των Παρατηρητηρίων, η οποία δεν έχει υλοποιηθεί έως σήμερα.

Καταγραφή ΥΔΟΜ

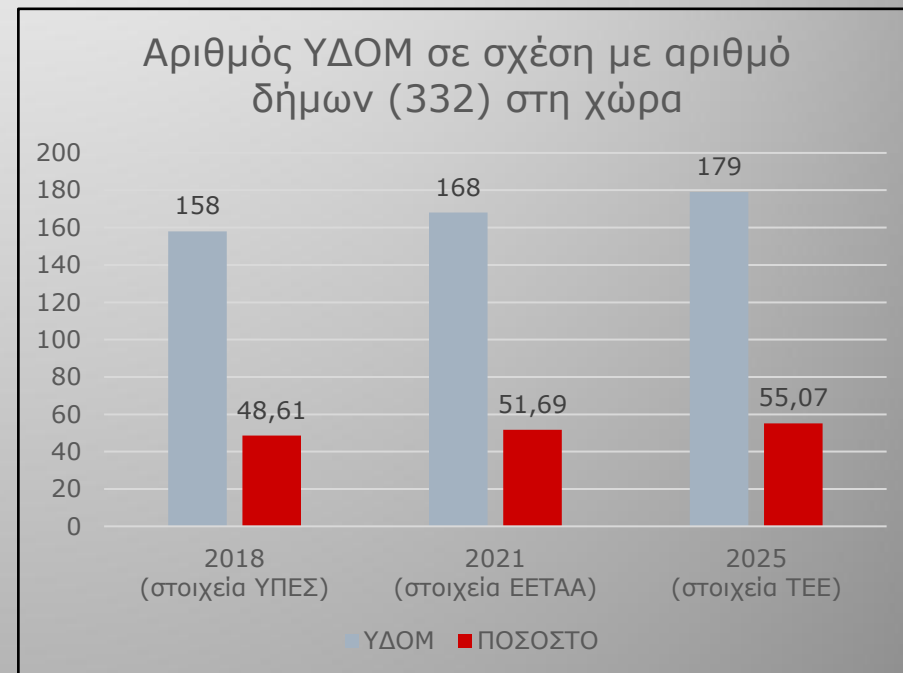
Από το σύνολο των **325 Δήμων** της χώρας:

2010: Δεν υπάρχουν στοιχεία από το ΥΠΕΣ

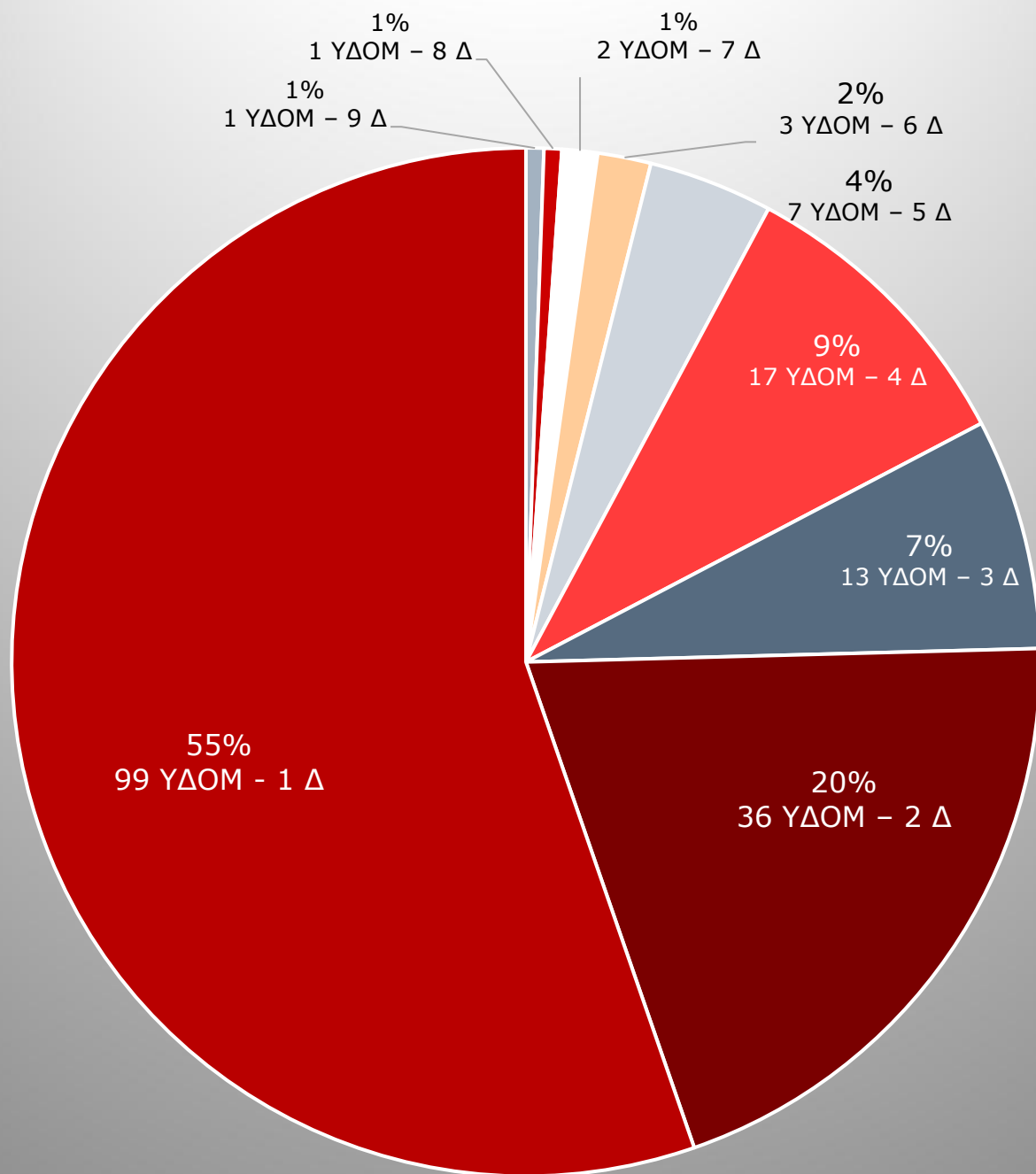
2018: 158 (48%) έχουν ΥΔΟΜ και οι 76 (23%) παρέχουν διοικητική υποστήριξη.
(στοιχεία ΥΠΕΣ)

2021: 168 (51%) Δήμοι έχουν ΥΔΟΜ.
(στοιχεία ΕΕΤΑΑ)

2025: 179 (55%) Δήμοι έχουν ΥΔΟΜ
- δηλ. 26 νέοι Δήμοι σε 7 χρόνια.
(στοιχεία ΤΕΕ)

αριθμός ΥΔΟΜ σε σχέση με το πλήθος Δήμων που εξυπηρετούν

- Ερώτημα προς το ΥΠ.ΕΣ. για τον τρόπο οργάνωσης των ΥΔΟΜ (τμήματα και αρμοδιότητες που αυτά ασκούν) η απάντηση ήταν:
«Το ειδικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των ΥΔΟΜ εμπίπτει στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του ΥΠΕΝ».
- Ερώτημα προς το ΥΠ.ΕΝ. σχετικά με το «εάν έχει καθορισθεί ειδικό θεσμικό», δηλαδή σχετικό πλαίσιο που να ρυθμίζει τη σύνθεση και λειτουργία των ΥΔΟΜ, με τον αντίστοιχο καθορισμό των πολεοδομικών αρμοδιοτήτων τους», δεν έχει απαντηθεί.
- Ν.4495/17 - άρθρο 31 παραγρ.1 & 2 - «Αρμόδια όργανα για τη χορήγηση των διοικητικών πράξεων, που σχετίζονται με την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών, είναι οι Υπηρεσίες Δόμησης (ΥΔΟΜ) των δήμων» και «...με Προεδρικό Διάταγμα (ΠΔ) κατόπιν κοινής πρότασης από τους Υπουργούς Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εσωτερικών ορίζονται οι προϋποθέσεις για τη λειτουργία και οργάνωση των ΥΔΟΜ, καθώς και τα κριτήρια για την κατ' ελάχιστον στελέχωση αυτών».

Ωστόσο μέχρι σήμερα δεν εκδόθηκε το ανωτέρω ΠΔ, με αποτέλεσμα τη δημιουργία πληθώρας προβλημάτων και δυσλειτουργιών, όπως ευστόχως έχει επισημάνει ο **Συνήγορος του Πολίτη** (Συνήγορος του Πολίτη, 2017).

Καταγραφή Τμημάτων ΥΔΟΜ

- ❖ Κατά κανόνα οι Δήμοι που αποτελούσαν τις έδρες των νομών και διέθεταν πολεοδομικές υπηρεσίες δημιούργησαν αυτοτελείς ΥΔΟΜ και διατήρησαν την ίδια οργανωτική δομή (ως προς τον αριθμό Τμημάτων) με τις ίδιες αρμοδιότητες των πρώην νομαρχιακών πολεοδομιών, δηλ. την

Α. Έκδοση Οικοδομικών Αδειών,

Β. Έλεγχος αυθαίρετων κατασκευών – Έλεγχος Δόμησης και

Γ. Πολεοδομικό Σχέδιο & Εφαρμογές

Έτσι, μία ΥΔΟΜ που ανήκει σε Δήμο Περιφερειακής Ενότητας που ήταν έδρα νομού έχει κατά κανόνα αυτά τα τρία τμήματα.

Καταγραφή Τμημάτων ΥΔΟΜ

- ❖ Παράλληλα, υπάρχουν περιπτώσεις ΥΔΟΜ που λειτουργούν ως **Διευθύνσεις - Αυτοτελείς Υπηρεσίες** με δύο (2) τμήματα, όπως ο Δήμος Κατερίνης, ο Δήμος Πολυγύρου και ο Δήμος Ν. Προποντίδας, ή με τέσσερα (4) τμήματα, όπως ο Δήμος Ιωαννιτών ή ακόμα και με επτά (7) τμήματα όπως ο Δήμος Θεσσαλονίκης ενώ ο Δήμος Αθηναίων έχει δύο (2) Διευθύνσεις, μία (Υπηρεσία Δόμησης) με τέσσερα (4) τμήματα και μία (Διεύθυνση Σχεδίου Πόλεως & Αστικού Περιβάλλοντος) με έξι (6) τμήματα.
- ❖ Τέλος, υπάρχουν ΥΔΟΜ που λειτουργούν ως **Τμήμα εντός της Τεχνικής Υπηρεσίας**, με όλες τις αρμοδιότητες των πρώην πολεοδομικών υπηρεσιών των νομαρχιών που έχουν μεταφερθεί στους Δήμους, δηλ. την έκδοση οικοδομικών αδειών, τον έλεγχο αυθαιρέτων, το σχέδιο πόλης κ.α. όπως ενδεικτικά η ΥΔΟΜ Διδυμοτείχου, η ΥΔΟΜ Σερρών και η ΥΔΟΜ Θάσου ή ως Διεύθυνση σε ενιαία δομή με τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, όπως ο Δήμος Αλεξανδρούπολης.

Οργανωτική Δομή Τμημάτων ανά ΥΔΟΜ στην Περιφέρεια ΑΜΘ

α/α	Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	ΥΔΟΜ εντός τεχνικής υπηρεσίας	Αυτοτελής ΥΔΟΜ	τμήμα Α	τμήμα Β	τμήμα Γ
1	Έβρου	Ορεστιάδας		✓	✓	✓	✓
2	Έβρου	Διδυμοτείχου	✓*		✓	✓	✓
3	Έβρου	Αλεξανδρούπολης		✓	✓	✓	✓
4	Ροδόπης	Κομοτηνής		✓	✓	✓	✓
5	Ξάνθης	Ξάνθης		✓	✓	✓	✓
6	Καβάλας	Νέστου	✓*	✓	✓		
7	Καβάλας	Καβάλας		✓	✓	✓	✓
8	Καβάλας	Παγγαίου		✓	✓	✓	✓
9	Θάσου	Θάσου	✓*		✓	✓	
10	Δράμας	Δράμας		✓	✓	✓	✓
Σύνολο			3	8	9	10	8
*Το τμήμα ΥΔΟΜ του δήμου Διδυμοχείχου έχει αρμοδιότητες και των τριών τμημάτων							
*Το τμήμα ΥΔΟΜ του δήμου Νέστου έχει αρμοδιότητες μόνο του τμήματος Α, ενώ οι αρμοδιότητες των τμημάτων Β και Γ καλύπτονται από την ΥΔΟΜ Καβάλας							
*Το τμήμα ΥΔΟΜ του δήμου Θάσου έχει αρμοδιότητες μόνο των τμημάτων Α και Β, ενώ οι αρμοδιότητες του τμήματος Γ καλύπτονται από την ΥΔΟΜ Καβάλας							

Στελέχωση ΥΔΟΜ

- Ο **αριθμός των μηχανικών** είναι ελάχιστος, και οι υπάρχοντες υπάλληλοι αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Σχετική επάρκεια σε προσωπικό εμφανίζουν μόνο κάποιες ΥΔΟΜ που προέκυψαν από τη συνένωση δύο Πολεοδομιών που λειτουργούσαν, σε επίπεδο Νομού και σε επίπεδο Δήμου στην έδρα του νομού.
- Το προσωπικό των ΥΔΟΜ προέκυψε:
 - α) από μετάταξη των υπαλλήλων των πρώην νομαρχιακών πολεοδομιών που καταργήθηκαν, στις έδρες των Καλλικρατικών Δήμων και
 - β) από μετακίνηση των υπαλλήλων πρώην όμορων Δήμων (νυν Δημοτικών Ενοτήτων ενός Καλλικρατικού Δήμου) στις έδρες των Καλλικρατικών Δήμων.
- Έτσι, δημιουργήθηκαν δύο **διαφορετικές κατηγορίες υπαλλήλων**, των μεταταχθέντων, οι οποίοι διαθέτουν γνώση και εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο της Πολεοδομίας κι εκείνων που μετακινήθηκαν από τις πρώην Τεχνικές Υπηρεσίες των Καποδιστριακών Δήμων για να στελεχώσουν τις ΥΔΟΜ, **χωρίς να διαθέτουν τεχνογνωσία και εμπειρία σε πολεοδομικά ζητήματα.**

Στελέχωση ΥΔΟΜ (στοιχεία ΕΕΤΑΑ)

Συνολικά στις ΥΔΟΜ όλης της χώρας απασχολούνται **1.033 μηχανικοί** όλων των κλάδων, πανεπιστημιακής και τεχνικής εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με τη μελέτη της ΕΕΤΑΑ:

28 ΥΔΟΜ απασχολούν μόνο ένα μηχανικό (1),

28 ΥΔΟΜ απασχολούν δύο μηχανικούς (2),

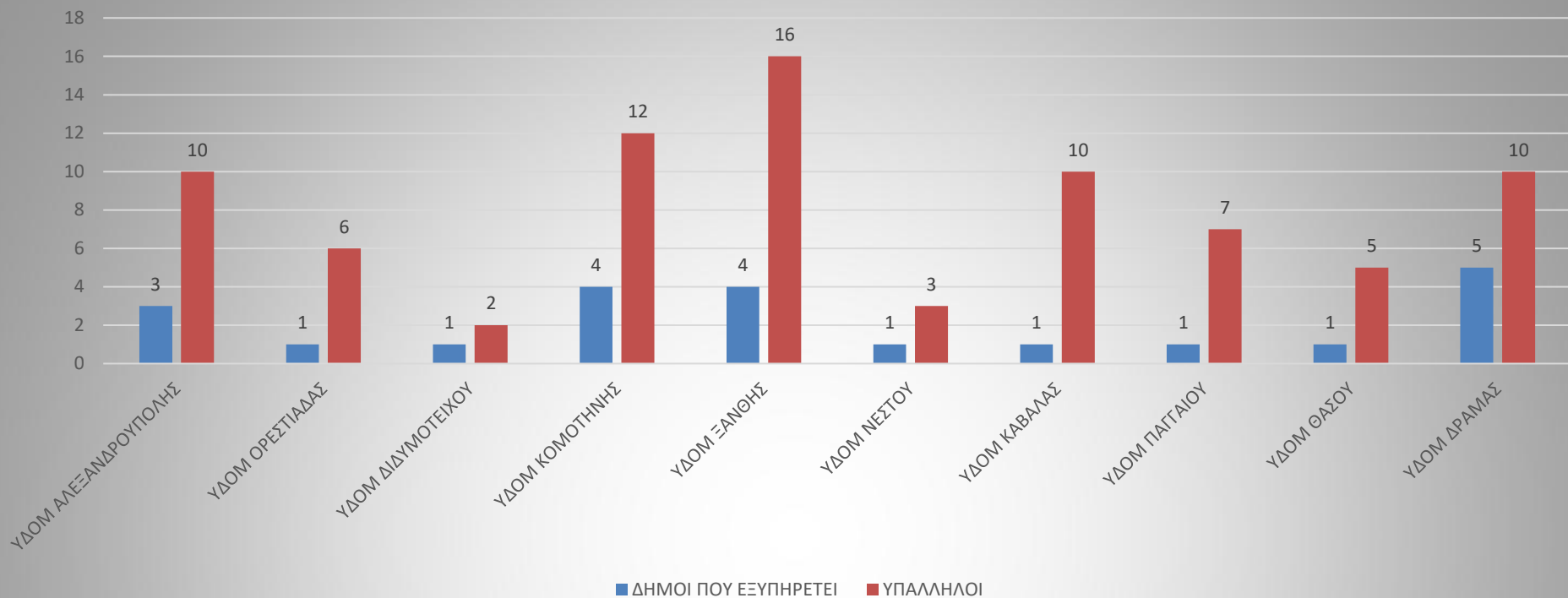
16 ΥΔΟΜ απασχολούν τρεις μηχανικούς (3), ενώ

22 ΥΔΟΜ δεν απασχολούν ούτε ένα μηχανικό πανεπιστημιακής εκπαίδευσης.

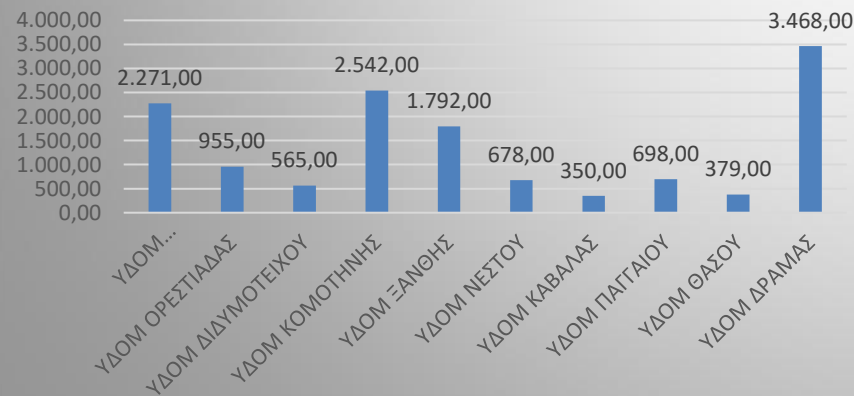
«Από τα στοιχεία της έρευνας προκύπτει ότι υπάρχουν σοβαρά προβλήματα υποστελέχωσης και σημαντικό ποσοστό των ΥΔΟΜ δεν διαθέτει ορισμένες από τις βασικές ειδικότητες μηχανικών για την αποτελεσματική λειτουργία τους».

Οι 98 από τις 168 ΥΔΟΜ λειτουργούν με ελλιπέστατο προσωπικό, πολύ κάτω ακόμη και από τα ελάχιστα κριτήρια του Νόμου. Επιπρόσθετα, απουσιάζουν και οι απαιτούμενες ειδικότητες μιας και 20 από αυτές δεν διαθέτουν Πολιτικό Μηχανικό, 76 δεν διαθέτουν Αρχιτέκτονα Μηχανικό, 74 δεν διαθέτουν Τοπογράφο Μηχανικό και 94 δεν διαθέτουν Ηλεκτρολόγο ή Μηχανολόγο Μηχανικό.

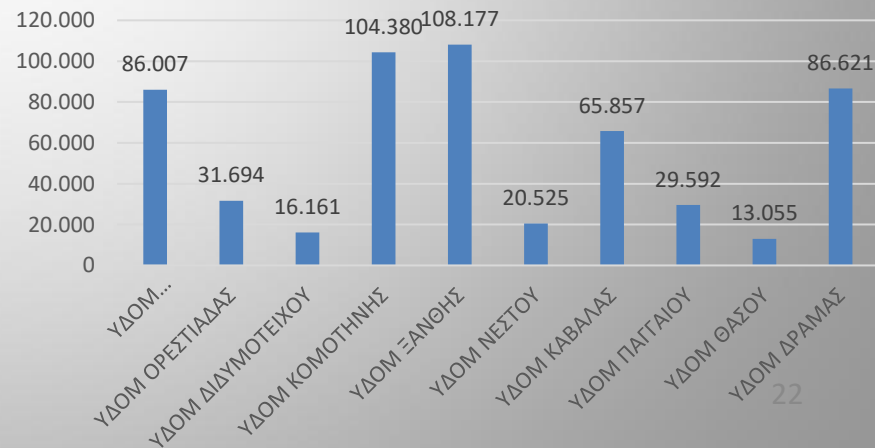
Δήμοι που εξυπηρετούνται ανά ΥΔΟΜ και αριθμός υπαλλήλων ανά ΥΔΟΜ στην ΑΜΘ

Χωρική επιφάνεια (τ.χλμ) που εξυπηρετείται ανά ΥΔΟΜ

Πληθυσμός που εξυπηρετείται ανά ΥΔΟΜ

Στελέχωση ΥΔΟΜ - Θεσμικό Πλαίσιο

❖ **N.4735/2020** - άρθρο 43 -

Οι ΥΔΟΜ που λειτουργούν σε επίπεδο Τμήματος υποχρεωτικά στελεχώνονται τουλάχιστον από:

- 1 Αγρονόμο Τοπογράφο Μηχανικό,
- 1 Αρχιτέκτονα Μηχανικό,
- 1 Χωροτάκτη - Πολεοδόμο Μηχανικό,
- 1 Πολιτικό Μηχανικό και
- 1 Μηχανολόγο ή Ηλεκτρολόγο Μηχανικό.

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΘΗΚΕ:

❖ **N.5021/2023** - άρθρο 83, παραγρ.3α -

Οι ΥΔΟΜ που λειτουργούν σε επίπεδο Τμήματος ή Γραφείου στελεχώνονται τουλάχιστον

αα) σε δήμους με μόνιμο πληθυσμό έως 30.000 κατοίκους από:

- 1 Αγρονόμο Τοπογράφο Μηχανικό ή Πολιτικό Μηχανικό και
- 1 Πολιτικό Μηχανικό ή Αρχιτέκτονα Μηχανικό,

ββ) σε δήμους με μόνιμο πληθυσμό από 30.000 έως 80.000 κατοίκους από:

- 2 Αγρονόμους Τοπογράφους Μηχανικούς ή Πολιτικούς Μηχανικούς και
- 2 Πολιτικούς Μηχανικούς ή Αρχιτέκτονες Μηχανικούς και

γγ) σε δήμους με μόνιμο πληθυσμό άνω των 80.000 κατοίκων από:

- 2 Αγρονόμους Τοπογράφους Μηχανικούς ή Πολιτικούς Μηχανικούς και
- 4 Πολιτικούς Μηχανικούς ή Αρχιτέκτονες Μηχανικούς.

Συμπεράσματα

15 ολόκληρα έτη μετά τον «Καλλικράτη» η μεταφορά των ΥΔΟΜ στους Δήμους απέτυχε.

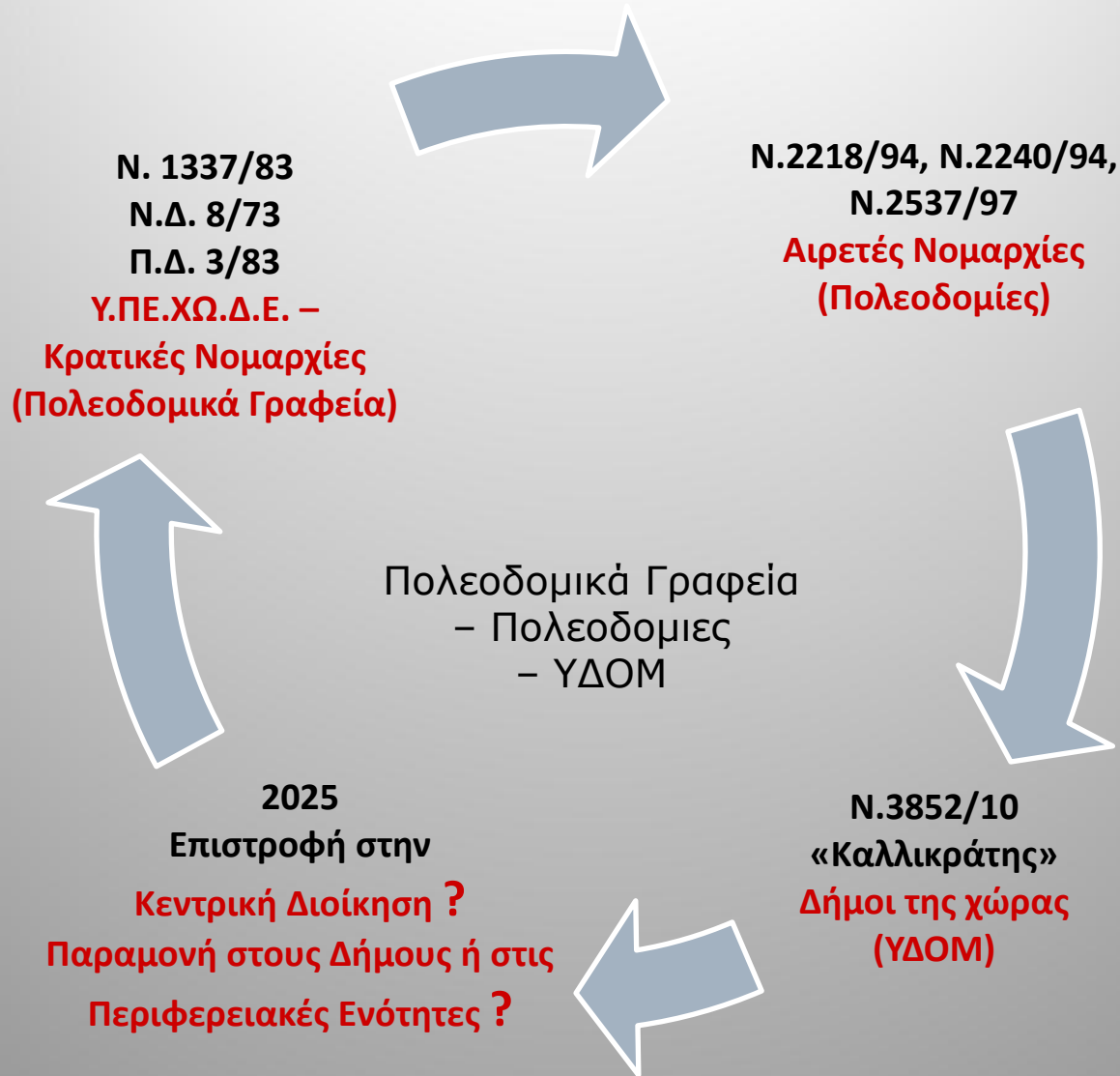
Οι υπηρεσίες συρρικνώθηκαν, τα προβλήματα διογκώθηκαν. Η μετάβαση των Πολεοδομικών αρμοδιοτήτων απ' τις Νομαρχίες στους Δήμους έγινε άτακτα, χωρίς κριτήρια και προδιαγραφές (μεταφορά προσωπικού, υλικού, αρχείου, κ.λπ.) με αποτέλεσμα τα ήδη υπάρχοντα προβλήματα Διοικητικής φύσεως (κυρίως υποστελέχωσης) να έχουν διογκωθεί. Κύριο πρόβλημα η έλλειψη κατάλληλων στελεχών, κυρίως εξειδικευμένων στο πολεοδομικό δίκαιο νομικών.

Οι αναπτυξιακοί οργανισμοί διογκώνουν το πρόβλημα αντί να το επιλύουν καθώς καταστρατηγούν το άρθρο 103 του Συντάγματος καθώς δεν είναι νόμιμη προγραμματική σύμβαση αντικείμενο της οποίας είναι η αντιμετώπιση της υποστελέχωσης υπηρεσιών του Δήμου, αφού στην πραγματικότητα οι συμβάσεις αυτές υποκρύπτουν πρόσληψη προσωπικού για την κάλυψη κενών οργανικών θέσεων. Δημιουργία πελατειακής σχέσης μεταξύ δήμου-πολίτη και έλλειψη πολιτικής βούλησης για επίλυση των προβλημάτων που εν τέλει έχουν να κάνουν με την καθημερινότητα του πολίτη.

Προτάσεις

- ❖ **Επαρκής στελέχωση των ΥΔΟΜ** με μηχανικούς ΠΕ και ΤΕ όλων των απαιτούμενων ειδικοτήτων καθώς και με το αναγκαίο προσωπικό όλων των εμπλεκόμενων κλάδων, λαμβάνοντας υπόψη την πραγματικότητα όπως γεωγραφία της περιοχής (νησιωτικότητα – ορεινές και δασικές εκτάσεις), έκταση χωρικής αρμοδιότητας, πλήθος αιτημάτων, κλπ).
- ❖ **Συνεργασία ΥΠΕΝ και ΥΠΕΣ.**
- ❖ **Κωδικοποίηση και απλοποίηση της πολεοδομικής Νομοθεσίας.**
- ❖ **Νομική Υποστήριξη** σε κάθε ΥΔΟΜ από εξειδικευμένους Νομικούς.
- ❖ **Κατάργηση του νομοθετικού πλαισίου** που επιτρέπει τις προσωρινές και νομικά επισφαλείς λύσεις ανάθεσης καθηκόντων Δημόσιας Αρχής σε Συμβασιούχους Έργου, ή στην ΕΕΤΑΑ ή στους **Αναπτυξιακούς Οργανισμούς** με τις οποίες θα δημιουργηθούν τεράστια θέματα νομιμότητας με τις εκδοθείσες Διοικητικές Πράξεις (οικοδομική άδεια, έκθεση επικινδύνου, έκθεση αυτοψίας αυθαίρετης κατασκευής, κ.λπ.).
- ❖ **Επανεξέταση των Επιπέδων λειτουργίας** των ΥΔΟΜ από τους Δήμους σε συνάρτηση με τη λειτουργία των Παρατηρητηρίων Δόμησης.

Η επόμενη μέρα ?

Η επόμενη μέρα ?

πριν 1994
ΥΠΕΧΩΔΕ

1994 - 2010
**Αιρετές
Νομαρχίες**

Τμήμα Α' – Έκδοση
Οικοδομικών Αδειών

η επόμενη μέρα
?

2010 - σήμερα
Δήμοι

πριν 1994
ΥΠΕΧΩΔΕ

1994 - 2010
**Αιρετές
Νομαρχίες**

Τμήμα Β' – Ελέγχου
Κατασκευών

2010 -
σήμερα
Δήμοι

N.5106/24
(τροποπ. N.4495/17)
στο **ΥΠΕΝ** και **ΥΠΟΜΕ**

2017
**Περιφερειακές
Ενότητες**
(Δεν υλοποιήθηκε)

πριν 1994
ΥΠΕΧΩΔΕ

1994 - 2010
**Αιρετές
Νομαρχίες**

Τμήμα Γ' –
Πολεοδομικού
Σχεδιασμού &
Εφαρμογών

η επόμενη
μέρα
?

2010 - σήμερα
Δήμοι

Σας ευχαριστώ!